Національний технічний університ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ І
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра конструювання машин
Навчально-наукового механіко-машинобудівного інституту
Кафедра інтелектуальної власності та приватного права
Факультету соціології і права

Інтелектуальна власність та патентознавство

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	*другий (магістерський)*
Галузь знань	*Електрична інженерія*
Спеціальність	*G3 Електрична інженерія* *G4.3 Енерговиробництво (Відновлювані джерела енергії та гідроенергетика)*
Освітня програма	*Усі освітні програми зазначеної спеціальності*
Статус дисципліни	*Нормативна*
Форма навчання	*Очна (денна) /дистанційна/змішана*
Рік підготовки, семестр	*1 курс, осінній семестр*
Обсяг дисципліни	*3 кредити, 90 годин; лекції – 30 год.; практичні заняття – 14 год.; самостійна робота – 46 год.*
Семестровий контроль/ контрольні заходи	*Залік/ МКР/ експрес-опитування*
Розклад занять	*https://schedule.kpi.ua/lecturers?lecturerId= c17edaae86e4016a583e098582f6dbf3eccade8ef83747df9ba617ded9d31309*
Мова викладання	*Українська*
Інформація про керівника курсу / викладачів	*Керівник курсу: к.т.н. Бєляєва Анастасія Юріївна (кафедра конструювання машин) @bieliaievaanastasiia* *З кафедри Інтелектуальної власності та приватного права відповідно до розкладу* *З кафедри Конструювання машин: Бєляєва А. Ю.*
Розміщення курсу	*Частина 1. Ресурс «Електронний кампус», гугл-клас, оперативне спілкування через телеграм-групу* *Частина 2. Ресурс «Електронний кампус», гугл-клас на платформі Сікорський https://classroom.google.com/c/NTgxNzYxMTkyNTY2?cjc=jk4oxub, оперативне спілкування через телеграм-групу*

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

Навчальна дисципліна складається з двох частин:

- ***Частина 1.*** *"Інтелектуальна власність та патентознавство – 1. Право інтелектуальної власності" (забезпечує кафедра Інтелектуальної власності та приватного права Факультету соціології і права).*
- ***Частина 2.*** *"Інтелектуальна власність та патентознавство – 2. Патентознавство та набуття прав" (забезпечує кафедра Конструювання машин Механіко-машинобудівного інституту).*

Метою навчальної дисципліни *є підготовка фахівця, який має базові компетенції з права інтелектуальної власності, зокрема щодо законодавства та системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, їх критеріїв правової охорони та строків чинності майнових*

прав, оцінки, комерціалізації, та договірних способів розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності та захисту прав інтелектуальної власності, створення об'єктів інтелектуальної власності, здійснення патентних досліджень за базами даних Укрпатенту, регіональних відомств та Всесвітньої організації інтелектуальної власності, набуття прав (державна реєстрація прав) на об'єкти права інтелектуальної власності.

Навчальна дисципліна формує у студентів ***компетентності****:*

ЗК2. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Предмет навчальної дисципліни *– сукупність норм права, що регулюють суспільні відносини відображені у законодавстві, правовій доктрині та судовій практиці та, які пов'язані зі створенням, охороною результатів інтелектуальної творчої діяльності та захистом прав на них*

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі ***програмні результати навчання:****:*

РН5 Самостійно ставити та розв'язувати задачі інноваційного характеру, аргументувати і захищати отримані результати та прийняті рішення.

РН6 Розробляти, виконувати та оцінювати інноваційні проекти з урахуванням інженерних, правових, екологічних та соціальних аспектів.

РН10 Вести пошук необхідної інформації в науково-технічній літературі, електронних базах та інших джерелах, засвоювати, оцінювати та аналізувати цю інформацію.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Перелік дисциплін, або знань та умінь, володіння якими необхідні здобувачу вищої освіти для успішного засвоєння дисципліни	***Перелік дисциплін, які базуються на результатах навчання з даної дисципліни***
Вивчається на основі ступеня бакалавра	• *Практика* • *Науково-дослідна практика* • *Виконання магістерської дисертації*

3. Зміст навчальної дисципліни

Частина 1. Право інтелектуальної власності

Тема 1. Система інтелектуальної власності

Тема 2.Виникнення і набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності

Тема 3.Захист прав інтелектуальної власності

Тема 4.Договори у сфері інтелектуальної власності

Тема 5. Комерціалізація прав інтелектуальної власності.

Частина 2. Патентознавство та набуття прав

Тема 6. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності

Тема 7. Правова охорона результатів науково-технічної творчості

Тема 8. Правова охорона комерційних позначень

Тема 9. Правова охорона авторських та суміжних прав

Тема 10. Недобросовісна конкуренція її види, механізми попередження, виявлення та протидії. відповідальність за порушення прав

4. Навчальні матеріали та ресурси

Частина 1. Право інтелектуальної власності

Базова література

1. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, О.І. Чепис. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с. (бібліотека Університету);
2. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. О.І. Харитонової. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 539 с. (бібліотека Університету);
3. Інтелектуальна власність та авторське право: навчальний посібник/ І.М. Чістякова та інші. Київ: Каравела, 2019. 203 с. (бібліотека Університету).
4. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. І. Верба, В. О. Коваль ; за ред. С. В. Чікіна ; НТУУ "КПІ". – 2-ге вид., перероб. і доп. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,20 Кбайт). – Київ: НТУУ "КПІ", 2013. – 262 с.: 23 іл. – Режим доступу http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2387
5. Ромашко А.С. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності: Навч. посіб. / А.С. Ромашко, І.І. Верба, В.В. Пригода. – Вид.2-ге переробл. та доповн. [Електронний ресурс] / - К.: НТУУ "КПІ", 2015. – 186. Режим доступу: http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28002.
6. Інтелектуальна власність та патентознавство [Електронний ресурс] : підручник для студ., які навчаються за програмами підготовки магістрів / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко, М. В. Дубняк, Н. Д. Когут, О. В. Литвин, А. С. Ромашко, П. М. Цибульов, О. Я. Юрчишин ; КПІ ім. Ігоря Сікорського ; за ред. П. М. Цибульова, А. С. Ромашко. – Електронні текстові дані (1 файл: 6,03 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 377 с. – Назва з екрана. Режим доступу: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/44252.

Додаткова література

1. Посібник для суддів з інтелектуальної власності /І.М. Бенедисюк та ін. К.: К.І.С., 2018. 424 с.
2. Коваль І.Ф. Комерціалізація прав інтелектуальної власності: навч.посіб. К.: Юрінком Інтер, 2018. 272 с.
3. Якубівський І.Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 522 с.
4. Вахонєва Т.М. Авторське право і суміжні права в Україні: навчальний посібник. К.: ВД «Дакор», 2016. 564 с.
5. Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 280 с.
6. Коваль І. Ф. Захист прав у сфері промислової власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: монографія. К.: НДІ ІВ НАПрН України, Лазурит-Полиграф, 2011. 320 с.
7. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 6: Право інтелектуальної власності / за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Х.: ФОП Лисяк Л.С., 2011. 592 с. (Коментарі та аналітика).

Інформаційні ресурси

Web-site Верховної ради України. Законодавство України - https://zakon.rada.gov.ua/
Web-site Міністерства економіки України – http://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=bb27fb37-4305-4686-9ea0-995d1c10f028&tag=DerzhavnaSluzhbaIntelektualnoiVlasnosti
Web-site Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) https://nipo.gov.ua/
Web-site Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» - https://ukrpatent.org
Web-site Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав» - https://uacrr.org/
Web-site Всесвітньої організації інтелектуальної власності - https://www.wipo.int/portal/en/index.html

Частина 2. Патентознавство та набуття прав

Базова література

1. *Інтелектуальна власність та патентознавство [Електронний ресурс] : підручник для студ., які навчаються за програмами підготовки магістрів / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко, М. В. Дубняк, Н. Д. Когут, О. В. Литвин, А. С. Ромашко, П. М. Цибульов, О. Я. Юрчишин ; КПІ ім. Ігоря Сікорського ; за ред. П. М. Цибульова, А. С. Ромашко. – Електронні текстові дані (1 файл: 6,03 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 377 с. – Назва з екрана. https://ela.kpi.ua/handle/123456789/44252*
2. *Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність та патентознавство : навч. посіб. 5-те вид., переробл. та доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка»», 2024. 248 с. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/68179*
3. *Мікульонок І. О. Оформлення заявки на винахід і заявки на корисну модель : навч. посіб. 4-те вид., переробл. та доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського : Інститут газу НАНУ, 2025. 202 с. URL:* https://ela.kpi.ua/handle/123456789/72376
4. *Інтелектуальна власність та патентознавство. Патентознавство та набуття прав [Електронний ресурс] : практикум /А. С. Ромашко, О. Я. Юрчишин, М. А. Данильченко та ін. ; за ред. доц. А. С. Ромашко. – Електрон. текст. дані (1 файл: 5,12 Мб). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2025. – 305 с.*

Додаткова література

1. *Кузнєцов Ю.М. Патентознавство та авторське право: Підручник – К.: ТОВ "Кондор", 2005. – 428 с., 2-е видання, перероблене і доповнене, 2009. – 446 с.*
2. *Кузнєцов Ю. М., Мікульонок І. О., Самойленко О. В. Практикум з дисципліни "Патентознавство та авторське право". Навчальний посібник / Під ред. Ю.М. Кузнєцова. – Київ: НТУУ "КПІ", 2014. – 317 с.*
3. *Ромашко А.С. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності: Навч. посіб. / А.С. Ромашко, І.І. Верба, В.В. Пригода. – Вид.2-ге переробл. та доповн. [Електронний ресурс] / - К.: НТУУ "КПІ", 2015. – 186. Режим досту-пу http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28002*
4. *Ромашко А.С. Торговельна марка: самостійний пошук, підготовка до реєстрації, моніторинг Навч. посіб. / А.С. Ромашко, О.М.Кравець. – [Електронний ресурс] / - К.: НТУУ "КПІ", 2016. – 170. гриф Затверджено Вченою радою НТУУ "КПІ" від 30 червня 2016 р. Режим доступу: http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28006*
5. *КРИКУН Н.П., РОМАШКО А.С. Творча діяльність при створенні інновацій та ідентифікації ризиків/ «Управління проєктами. Перспективи розвитку проєктного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансферу технологій»: збірник наукових праць за матеріалами V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (23-24 березня 2023 р.). УДУНТ, УКРНЕТ, НДІІВ НАПрН України, Дніпро: Юрсервіс, 2023. 730 с. С.575-579.*
   URL http://nmetau.edu.ua/file/zbirnik__materialiv__konf_udunt_2023.pdf#page=575
6. *Алла Ромашко, Григорій Дорожко, Олександр Кравець СТАНДАРТНІ ОСНОВНІ ПАТЕНТИ НА НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ Теорія і практика інтелектуальної власності №2, 2023. С.74-84 http://uran.inprojournal.org/article/view/282172*
7. *Ромашко А., Дорожко Г., Петренко В. НАПІВПРОВІДНИКОВІ ВИРОБИ ТА ЇХ ПРАВОВА ОХОРОНА. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 3. С. 354–357. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2024/86.pdf*
8. *Юрчишин О.Я., Семінська Н.В., Ромашко А.С. АНАЛІЗ СТАНУ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ В ГАЛУЗІ ПРОТЕЗУВАННЯ / Інноваційна економіка. 2024. №1 [97]. С. 49-56. URL: http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1189.*

Інформаційні ресурси

Web-site Верховної ради України. Законодавство України https://zakon.rada.gov.ua/

Web-site Міністерства економікиУкраїни – http://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=bb27fb37-4305-4686-9ea0-995d1c10f028&tag=DerzhavnaSluzhbaIntelektualnoiVlasnosti

Web-site Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) https://nipo.gov.ua/

Web-site Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» - https://ukrpatent.org
Web-site Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав» https://uacrr.org/
Web-site Всесвітньої організації інтелектуальної власності https://www.wipo.int/portal/en/index.html

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

Назви змістових модулів, тем	*Аудиторні, год*	*СРС, год*
Частина 1. Право інтелектуальної власності		
*Тема 1. **Лекція 1.** Система інтелектуальної власності*	*2*	*2*
*Тема 2. **Лекція 2.** Виникнення і набуття прав інтелектуальної власності*	*2*	*2*
Практичне заняття 1 з тем 1-2. Система інтелектуальної власності. Виникнення і набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності	*2*	*2*
*Тема 3. **Лекція 3.** Захист прав інтелектуальної власності.*	*2*	*2*
*Тема 4. **Лекція 4**. Договори у сфері інтелектуальної власності*	*2*	*2*
*Тема 5. **Лекція 5.** Комерціалізація прав інтелектуальної власності.*	*2*	*2*
Практичне заняття 2 з тем 3-5. Захист прав інтелектуальної власності. Договори у сфері інтелектуальної власності. Комерціалізація прав інтелектуальної власності.	*2*	*4*
Всього годин за частиною 1:	*14*	*16*
Частина 2. Патентознавство та набуття прав		
*Тема 6. **Лекція 1.** Творчість як вид інтелектуальної праці. Методи постановки і вирішення творчих задач на прикладі винахідництва. Етапи розроблення винаходу. Ризик-орієнтоване мислення при створенні об'єкту.*	*2*	*1,0*
***Лекція 2**. Патентна інформація і документація, патентні дослідження. Патентно-інформаційні ресурси. Патентні дослідження. Патентний формуляр*	*2*	*1,0*
Практичне заняття №1. Розв'язання винахідницьких задач. Патентно-інформаційний пошук.	*2*	*2*
*Тема 7. **Лекція 3.** Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі*	*2*	*1,0*
Практичне заняття №2. Підбір аналогів і вибір найближчого аналога, побудова формули.	*2*	*2,0*
***Лекція 4.** Оформлення заявки на реєстрацію прав на винахід (корисну модель)*	*2*	*1,0*
***Лекція 5.** (продовження)*	*2*	*1,0*
Практичне заняття №3. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на винахід (корисну модель).	*2*	*3*
***Лекція 6.** Порядок набуття прав на промислові зразки*	*2*	*1,0*
***Лекція 7.** Порядок набуття прав на комерційну таємницю та раціоналізаторську пропозицію. Наукове відкриття, напівпровідниковий виріб, сорти рослин та окремі аспекти їх охорони. Генетичні ресурси та пов'язані з ними традиційні знання*	*2*	*1,0*
*Тема 8. **Лекція 8.** Поняття про фірмове (комерційне) найменування та географічні зазначення Набуття прав на торговельну марку*	*2*	*1,0*
Практичне заняття №4. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на промисловий зразок та торговельну марку	*2*	*3*
***Лекція 9.** (продовження) Набуття прав на географічне зазначення*	*2*	*1,0*
*Тема 9. **Лекція 10.** Особливості охорони авторських прав в Україні та світі Державна реєстрація авторських прав Особливості охорони об'єктів суміжних прав в Україні та світі*	*2*	*1,0*

Тема 10. Недобросовісна конкуренція її види. Положення про недобросовісну конкуренцію в Паризькій конвенції та в Україні *Протидія піратству, тролінгу та контрафакту. Піратство та тролінг в Україні та світі* *Паразитичний маркетинг при заходах спортивно-масового та культурного характеру*		
Практичне заняття №5. Охорона комерційної таємниці. Реєстрація авторського права.	*2*	*2*
Модульна контрольна робота.	*-*	*2*
Залік	*-*	*6*
Всього годин за частиною 2:	*30*	*30*
Разом за частинами 1 і 2:	***44***	***46***

Практичні заняття

№ з/п	*Завдання, які виносяться на практичні заняття*
Частина 1. Право інтелектуальної власності	
Практичне заняття 1	**Система інтелектуальної власності. Виникнення і набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності (2 год.)** *Мета:* *навчальна: узагальнити знання про право інтелектуальної власності, систему об'єктів права інтелектуальної власності, суб'єктів права на них та змісту їх прав, виникнення та набуття права на об'єкти інтелектуальної власності;* *розвивальна: формування логічного правового мислення;* *виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.* ***Питання для повторення:*** *Поняття: «об'єкт інтелектуальної власності» та «право інтелектуальної власності». Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Національне законодавство про інтелектуальну власність. Міжнародне законодавство про інтелектуальну власність. Державна система інтелектуальної власності. Виникнення прав на об'єкти авторського права. Виникнення прав на об'єкти суміжних прав. Набуття прав на об'єкти патентного права та промислові зразки. Набуття прав на комерційні позначення. Виникнення та набуття права на інші об'єкти права інтелектуальної власності.* ***Питання для аналізу:*** *1. Як Ви розумієте поняття «творча діяльність» та «інтелектуальна діяльність». Наведіть приклади. Відповідь обґрунтуйте.* *2. Яке поняття є ширшим – «автор» чи «суб'єкт права»? Хто може бути автором – фізична чи юридична особа? Відповідь обґрунтуйте.* *3. Як Ви розумієте поняття «виникнення майнових прав інтелектуальної власності» та «набуття прав інтелектуальної власності»? Наведіть приклади. Відповідь обґрунтуйте.* *4. Чи можна вважати особистий лист написаний для іншої людини об'єктом авторського права? Хто має право розпоряджатися таким листом – його автор чи людина, якій він написаний?* *5. Чи можуть існувати об'єкти суміжних прав без авторських? Відповідь обґрунтуйте. Які права виникають у виконавця пісні – авторські чи суміжні? Чи має право виконавець пісні розпоряджатися текстом пісні і музикою? Якщо так, то за яких умов?* *6. Як Ви розумієте поняття «співавторство»? Рекламні ролики, фільми створюють у співавторстві. Яким чином можливе розпоряджання майновими права на такі об'єкти авторського права? Чи можливе одноосібне розпоряджання майновими правами? Якщо так, то за яких умов?* *7. Як відрізнити винаходи і корисні моделі від:* • *комерційної таємниці, ноу-хау;* • *наукового відкриття.*
Практичне	***Захист прав інтелектуальної власності. Договори у сфері інтелектуальної***

заняття 2	***власності. Комерціалізація прав інтелектуальної власності (2 год.)*** *Мета:* *навчальна: узагальнити знання про захист прав інтелектуальної власності, договірні способи розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, комерціалізацію та управління правами на об'єкти інтелектуальної власності;* *розвивальна: формування логічного правового мислення;* *виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.* ***Питання для повторення:*** *Поняття та підстави захисту прав інтелектуальної власності. Юрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності. Неюрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності. Поняття і зміст договорів у сфері інтелектуальної власності. Договори на етапі створення об'єкта інтелектуальної власності. Договори на етапі використання об'єкта інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Інші договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Бухгалтерський облік інтелектуальної власності. Оподаткування операцій з об'єктами права інтелектуальної власності. Поняття управління і принципи управління інтелектуальною власністю. Життєвий цикл об'єкта права інтелектуальної власності. Управління об'єктом інтелектуальної власності на різних етапах його життєвого циклу.* ***Завдання:*** 1. *Ознайомтесь зі зразками договорів у сфері інтелектуальної власності: https://ukrpatent.org/uk/articles/copyright-reg (п. 5 Інформації щодо державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір).* 2. *Підготуйте заяву (https://ukrpatent.org/uk/articles/copyright-forms) про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір: а) договору щодо відчуження майнових прав інтелектуальної власності; б) ліцензійного договору.* ***Питання для аналізу:*** 1. *Порівняйте поняття «охорона прав інтелектуальної власності» та «захист прав інтелектуальної власності».* 2. *Порівняйте поняття «альтернативний (позасудовий) захист прав інтелектуальної власності» та «неюрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності».* 3. *Яка роль комерціалізації прав інтелектуальної власності в розвитку суспільства? Наведіть приклади. Відповідь обґрунтуйте.* 4. *Як Ви розумієте поняття «баланс інтересів суб'єктів права інтелектуальної власності»? Наведіть приклади. Відповідь обґрунтуйте.* 5. *Договори на етапі створення та використання об'єкта інтелектуальної власності.*
Частина 2. Патентознавство та набуття прав	
Практичне заняття 1	***Розв'язання винахідницьких задач. Структура та визначення рубрик Міжнародної Патентної класифікації. Патентно-інформаційний пошук.*** ***1.1 Теоретична частина*** *1.1.1 Рівні винаходів. Добросовісні та недобросовісні патенти.* *1.1.2 Методи розв'язання винахідницьких задач та демонстрація одного з методів.* *1.1.3 Вибір рубрики Міжнародної патентної класифікації.* *1.1.4 Виконання патентного пошуку (ознайомлення з патентними базами).* ***1.2 Практична частина під час роботи в аудиторії.*** *1.2.1 Визначення рубрики МПК об'єкта.* *1.2.2 Пошук патентів за визначеною рубрикою МПК та/чи ключовими словами.* *1.2.3 Здача результатів практичного завдання та оцінювання.*

	1.3. Практична частина для самостійної роботи. *Визначення рубрики МПК об'єкта темою магістерської дисертації з назвою розділу, класу, підкласу, основної групи.*
Практичне заняття 2	***Підбір аналогів і вибір найближчого аналога, побудова формули.*** ***2.1 Теоретична частина*** *2.1.1 Підбір аналогів і вибір найближчого аналогу на винахід (корисну модель).* *2.1.2 Загальні вимоги до складання формули* *2.1.3 Узагальнення пар ознак* *2.1.4 Складання формули винаходу (корисної моделі) на продукт/спосіб з використанням основних законів логіки.* *2.1.5 Формальна експертиза формули (пошук помилок у формулах до реальних патентів).* ***2.2 Практична частина під час роботи в аудиторії*** *2.2.1 Виконання формальної експертизи формул за варіантами.* *2.2.2 Здача результатів практичного завдання та оцінювання* ***2.3 Практична частина для самостійної роботи*** *2.3.1 Вибір найближчого аналога за темою магістерської дисертації*
Практичне заняття 3	***Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на винахід (корисну модель)*** ***3.1 Теоретична частина*** *3.1.1 Підготовка документів заявки з рекомендацією побудови опису.* *3.1.2 Приклад опису за реальним патентом* ***3.2 Практична частина під час роботи в аудиторії*** *3.2.1 Пояснення до виконання тесту та складання формули.* *3.3.2 Здача результатів практичного завдання та оцінювання* ***3.3 Практична частина для самостійної роботи*** *Складання комплекту документів для реєстрації прав на корисну модель за темою ВИКЛЮЧНО своєї бакалаврської/магістерської дисертації.*
Практичне заняття 4	***Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на промисловий зразок та торговельну марку*** ***4.1 Теоретична частина*** *4.1.1 Вибір рубрики МКПЗ та визначення назви промислового зразка.* *4.1.2 Підготовка документів до заяви про державну реєстрацію промислового зразка.* *4.1.3 Групування переліку товарів та послуг за кодами Міжнародної класифікації товарів та послуг* *4.1.4 Класифікація торгівельних марок (ТМ) за Віденською класифікацією* *4.1.5 Пошук промислових зразків та торговельних марок* ***4.2 Практична частина*** *4.2.1 Визначення рубрики МКПЗ та назви промислового зразка* *4.2.2 Визначення рубрик Ніццької та Віденської класифікації.* *4.2.3 Пошук промислових зразків та торговельних марок* *4.2.4 Здача результатів практичного завдання та оцінювання* ***4.3 Практична частина для самостійної роботи***
Практичне заняття 5	***Охорона комерційної таємниці. Реєстрація авторського права*** ***6.1 Теоретична частина*** *6.1.1 Інформація з обмеженим доступом* *6.1.2 Приклади виявлення комерційної таємниці та її документування* *6.1.3 Порядок оформлення заявки на реєстрацію авторського права* *6.1.4 Документи університету на службовий твір* ***6.2 Практична частина під час роботи в аудиторії*** *6.2.1. Виявлення в матеріалах заявки на винахід (корисну модель) комерційної таємниці* *6.2.2. Визначення переліку документів для реєстрації авторського права на конкретний об'єкт авторського права.* *6.2.3 Здача результатів практичного завдання та оцінювання* ***6.3 Самостійна робота***

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента передбачає:

підготовку до аудиторних занять – 38 год.;

підготовку до модульної контрольної роботи – 2 год.;

підготовку до заліку – 6 год.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Форми роботи. *Лекції проводяться з використанням наочних засобів представлення матеріалу та з використанням методичних матеріалів, доступ до яких наявний у здобувачів вищої освіти. Студенти отримують всі матеріали через e-mail, кампус чи telegram-групу.*

Здобувачі вищої освіти залучаються до обговорення лекційного матеріалу та задають питання, щодо його сутності.

На практичних заняттях застосовуються форми індивідуальної та колективної роботи (командна робота, парна робота) для реалізації завдань викладача на набуття навичок самостійної практичної роботи.

Під час вивчення курсу застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

1. *методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);*
2. *особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання ("мозковий штурм", "аналіз ситуацій" тощо);*
3. *інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації, застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів практичних завдань (тести), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (програмні засоби, мобільні додатки тощо).*

Відвідування занять*. Заняття можуть проводитись в навчальних аудиторіях згідно розкладу. Також заняття можуть проводитись он-лайн в синхронному режими з використанням засобів відео зв'язку за умови однозначної ідентифікації здобувача вищої освіти. Проведення занять он-лайн повинне бути передбачене відповідним наказом по КПІ ім. Ігоря Сікорського.*

За наявності поважних причин здобувач вищої освіти повинен завчасно (за 1 день) повідомити викладача про причини можливого пропуску контрольного заходу.

Якщо завчасно повідомити не вдалось, здобувач вищої освіти протягом одного тижня має зв'язатись із викладачем для погодження форми і порядку усунення заборгованості.

Якщо аудиторне заняття випадає на неробочий день (святковий, пам'ятний тощо), то матеріал такого заняття частково переходить в категорію "Самостійна робота здобувачів вищої освіти", а частково додається до наступного заняття. Також можлива економія часу на пропущені заняття при виконанні модульної контрольної роботи в позаурочний час (шляхом тестування).

Правила призначення заохочувальних балів

Заохочувальні бали не передбачені

Академічна доброчесність. *Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.*

Норми етичної поведінки. *Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.*

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. *Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.*

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Оцінювання та контрольні заходи. *Головна частина рейтингу студента формується через активну участь у практичних заняттях та отримання результатів модульної контрольної роботи.*

Модульну контрольну роботу та залік проводить лектор з розділу 2 (викладач кафедри Конструювання машин Механіко-машинобудівного інституту).

Частина 1. Право інтелектуальної власності

Поточний контроль*: експрес-опитування за темою заняття, виконання тестових завдань, обговорення правових кейсів, підготовка проєктів документів*

Всього за 1 практичне заняття студент може отримати до 16 та 17 балів, відповідно за перше та друге практичне заняття. У випадку відсутності студента на практичному занятті, необхідно відпрацювати пропущене заняття шляхом виконання практичних завдань, вирішення онлайн-тестів (доступ до тесту надає викладач) або вирішення правових задач (шляхом надсилання роботи в classroom або на електронну пошту викладача).

Рейтинг студента складається з балів, які він отримує за:

	Вид активностей	*Максимально можливий бал*
Практичне заняття №1	*Експрес-опитування за темою заняття, обговорення правових кейсів, доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на практичних заняттях, виконання тестових завдань, підготовка практичних завдань*	*16*
Практичне заняття №2		*17*
Всього за частину 1		***33***

Частина 2. Патентознавство та набуття прав

Поточний контроль*: виконання практичних завдань, модульна контрольна робота (МКР)*

Ваговий бал – в середньому 5 за 2 академічних години - одне практичне заняття. Для практичних №3 та №4 максимальний бал 10. Після кожного практичного заняття студенти проходять тестування за темою заняття.

Оцінка при дистанційному (оцінка шляхом тестування) навчанні

- *до 5-ти (практичні №1, 2, 5) чи 10-ти (практичні №3, 4) балів отримує студент, присутній на практичному занятті та який пройшов тестування;*
- *до 5-ти (практичні №1, 2, 5) чи 10-ти (практичні №3, 4) студент відсутній на занятті, але* ***протягом 2-х тижнів*** *після проведення відповідного практичного заняття самостійно опрацював тему та пройшов тестування;*

Для оцінки при очному (не дистанційному) навчанні та шляхом виконання завдань викладача чи вирішення власних задач, пов'язаних з професійною діяльністю

- *до 5-ти (практичні №1, 2, 5) чи 10-ти (практичні №3, 4)– студент підготовлений до практичного заняття, присутній на ньому виконує завдання викладача вірно і вчасно (протягом* ***2-х тижнів*** *після проведення відповідного практичного заняття);*
- *до 5-ти (практичні №1, 2, 5) чи 10-ти (практичні №3, 4)– студент відсутній на занятті,* ***протягом 2-х тижнів*** *після проведення відповідного практичного заняття* ***взяв завдання у викладача чи здійснив роботу за темою бакалаврської/магістерської роботи****, самостійно опрацював тему та виконав і подав виконане завдання* ***протягом 2-х тижнів*** *після практичного заняття;*

Рейтинг студента складається з балів, які він отримує за:

	Вид активностей	*Максимально можливий бал*
Практичне заняття №1	*Розв'язання винахідницьких задач. Патентно-інформаційний пошук.*	*5*

Практичне заняття №2	*Підбір аналогів і вибір найближчого аналога, побудова формули.*	*5*
Практичне заняття №3	*Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на винахід (корисну модель).*	*10*
Практичне заняття №4	*Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на промисловий зразок та торговельну марку.*	*10*
Практичне заняття №5	*Охорона комерційної таємниці. Реєстрація авторського права.*	*5*
МКР (перша частина)	*Винаходи, корисні моделі, промислові зразки*	*16*
МКР (друга частина)	*Раціоналізаторська пропозиція, комерційні позначення, комерційна таємниця, ноу-хау, авторське право, суміжні права*	*16*
Всього за частину 2		***67***

Календарний контроль: *проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу з метою підвищення якості навчання студентів.*

Критерій	*Перший календарний контроль*	*Другий календарний контроль*
Термін календарного контролю	*Тиждень 8*	*Тиждень 14*
Умови отримання позитивної оцінки	*якщо поточний рейтинговий бал складає не менше 50% від максимально можливого балу на момент календарного контролю*	*якщо поточний рейтинговий бал складає не менше 50% від максимально можливого балу на момент календарного контролю*

Семестровий контроль*: залік*

Умови допуску до семестрового контролю*: семестровий рейтинг від нуля балів.*

Загальний рейтинговий бал дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство" (максимум 100 балів):

$$R_{\Sigma} = R_1 + R_{Пр1} + R_{Пр2} + R_{Пр3} + R_{Пр4} + R_{Пр5} + R_{МКР},$$

де R_1 – рейтинговий бал за розділ "Інтелектуальна власність та патентознавство – 1. Право інтелектуальної власності" (від 0 до 33 балів включно) – виставляється викладачем відповідного модуля; $R_{Пр1}$ … $R_{Пр5}$ – рейтингові бали за виконання робіт, передбачених практичними заняттями №1…№5; $R_{МКР}$ – рейтингові бали за модульну контрольну роботу.
Остаточний рейтинг не може перевищувати 100 балів.
Студенти, які виконали умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.
Зі студентами, які виконали умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими студентами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі проводиться семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи.
Якщо здобувача вищої освіти не задовольняє набрана кількість балів то результати рейтингової оцінки скасовуються і здобувач вищої освіти пише залікову контрольну роботу з усієї дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство".
Залікова контрольна робота *являє собою тест, який може бути оцінений від 0 до 100 балів. Запитання/ твердження тесту передбачають відповідь на вибір "так" чи "ні", або вибір правильної відповіді з запропонованих варіантів. Тест складається з 33 завдань, кожне з яких оцінюється в 3,03 бали. Кількість правильних відповідей множиться на 3,03 бали, а результат округлюється.*
Для отримання відповідної оцінки з дисципліни студент має набрати певну кількість балів, згідно з таблицею перерахунку.

Таблиця переведення рейтингових балів у оцінку за університетською шкалою:

Кількість балів	*Оцінка*
100-95	*Відмінно*
94-85	*Дуже добре*
84-75	*Добре*
74-65	*Задовільно*
64-60	*Достатньо*
Менше 60	*Незадовільно*
Не виконані умови допуску	*Не допущено*

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

1. *Наявність одноосібного патенту на винахід (корисну модель) може бути зарахована як додаткові бали чи прирівнена до виконання роботи на практичних заняттях №2 та №3 (за частиною 2) з ваговими балами 5 і 10 відповідно.*
2. *Наявність одноосібного свідоцтва про реєстрацію промислового зразка чи знаку для товарів та послуг прирівнюється до виконання роботи на практичному занятті №4 з ваговим балом 5 за одне свідоцтво.*
3. *Наявність одноосібного свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір прирівнюється до виконання роботи на практичному занятті №5 з ваговим балом 5.*
4. *Наявність сертифікату курсу ВОІВ DL-177 Використання патентної інформації може бути зарахована як додаткові бали чи прирівнена до виконання роботи на практичному №1 (за частиною 2) з ваговим балом 3.*
5. *Для іноземних студентів, для яких недоцільне вивчення законодавства України, можливе зарахування курсів ВОІВ DL-101 "Основи інтелектуальної власності", за умови надання скріну результату фінального іспиту (оцінюється до 50 балів), DL-177 Використання патентної інформації (оцінюється до 20ти балів), DL-101PCT Введення в договір про патентну кооперацію (оцінюється до 5ти балів). Патент – оцінюється до 25ти балів (пошук патенту своєї країни, що стосується спеціальності, пошук аналогів до нього, додатково до тих, що зазначені в патенті, опис суті кодів INID патенту, виділення структурних елементів патенту: рубрики МПК, до якої належить винахід, інформації що складає формулу та таких розділів опису: галузь техніки, до якої належить винахід; рівень техніки; суть винаходу; перелік фігур креслення, якщо на них є посилання в описі; відомості, які підтверджують можливість здійснення; підготовка проекту формули для свого винаходу). Альтернативою курсам ВОІВ можуть бути інші курси запропоновані студентом за узгодженням за викладачем.*

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус) складено:

доцентом кафедри Інтелектуальної власності та приватного права, к.с.-г.н Кісіль Наталією Валеріївною
доцентом кафедри конструювання машин, кандидатом технічних наук Ромашко Аллою Сазонівною
Ухвалено *кафедрою конструювання машин (Протокол №17 від* ***20.06.2026*** *)*
Погоджено *методичною комісією* НН ММІ *(протокол № 11 від* ***25.06.2026*** *)*

Упорядник
доцент кафедри
конструювання машин НН ММІ *к.т.н. Бєляєва Анастасія Юріївна*